

prima instanță: Judecătoria Cimișlia
Judecător: Z. Aramă
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Vascan, E. Fistican, D. Manole

ÎNCHEIERE

26 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Nicolae Craiu, Oleg Sternioală

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Vladimir Bîtcă prin intermediul avocatului Mihail Barbaroș,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Bîtcă împotriva Organului Cadastral Teritorial Cimișlia, Întreprinderea de Stat „Cadastru”, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Agroholtineni” cu privire la recunoașterea dreptului proprietate și obligarea înregistrării dreptului de proprietate asupra bunului imobil,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 8 februarie 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Vladimir Bîtcă prin intermediul avocatului Mihail Barbaroș, fiind menținută hotărârea Judecătoriai Cimișlia din 18 mai 2016 și încheierea Judecătoriai Cimișlia din 28 septembrie 2011,

c o n s t a t ă:

La 18 aprilie 2011, petiționarul Vladimir Bîtcă și persoana interesată Primăria satului Porumbrei a depus cerere cu privire la constatarea faptelor juridice.

În motivarea cererii, Vladimir Bîtcă a indicat că posedă bunul imobil cu destinație „special”, numită „fosta cazangerie” mai mult de 10 ani, dreptul de proprietate fiindu-i autorizat de persoanele care dețineau bunul imobil în cote-părți valorice primit în natură, în structură de la ÎA CA „Porumbrei”.

La 5 februarie 2011, Vladimir Bîtcă a depus cerere în adresa Organului Cadastral Teritorial Cimișlia pentru inspectarea și cumpărarea bunului imobil respectiv, precum și confirmarea înregistrării dreptului de proprietate.

Susține petiționarul că Organul Cadastral Teritorial Cimișlia nu a eliberat un extras sau confirmare de înregistrare a dreptului de proprietate, doar a înregistrat

obiectul imobil cu inspectarea, atribuindu-i număr cadastral și fiind întocmit planul cadastral.

Menționează Vladimir Bîtcă că Primăria satului Porumbrei raionul Cimișlia a confirmat dreptul de proprietate asupra bunului imobil al persoanelor care dețin cote părți valorice.

Solicită Vladimir Bîtcă recunoașterea dreptului de proprietate după sine asupra bunului imobil din str. N. Sulac 6, satul Porumbei rl. Cimișlia cu suprafața de 218,5 m², amplasat pe terenul aferent cu suprafața de 0,0653 ha procurat conform contractului de vânzare-cumpărare din 28 martie 2011.

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 29 aprilie 2011 acțiunea a fost admisă, fiind recunoscut dreptul de proprietate a lui Vladimir Bîtcă asupra bunului imobil de menire socială Cazangerie din str. N. Sulac 6 satul Porumbrei rl. Cimișlia cu suprafața de 218,5 m², amplasat pe terenul aferent cu suprafața de 0,0653 ha (f.d. 22, Vol. I).

La 09 august 2011, Societatea cu Răspundere Limitată „Agroholtineni” a depus cerere de revizuire, solicitînd admiterea acesteia, casarea hotărârii Judecătoriei Cimișlia din 29 aprilie 2011 cu pronunțarea unei încheieri privind scoaterea cererii de pe rol, din motivul existenței unui litigiul de drept, care ține de competența instanței judecătorești (f.d. 25-26, Vol. I).

În motivarea cererii, Societatea cu Răspundere Limitată „Agroholtineni” a indicat că Vladimir Bîtcă a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, clădirea pentru autobuz, cu suprafața de 47,4 m², care de facto nu face parte din clădirea cazangeriei, dar se află în posesia Societății cu Răspundere Limitată „Agroholtineni”.

Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia din 28 septembrie 2011, a fost admisă cererea de revizuire înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Agroholtineni”, fiind casată hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 29 aprilie 2011 (f.d. 46, Vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 3 aprilie 2012 a fost restituit recursul depus de Vladimir Bîtcă împotriva încheierii Judecătoriei Cimișlia din 28 septembrie 2011 (f.d. 61-62, Vol. I).

Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia din 7 decembrie 2012 a fost dispusă scoaterea de pe rol a cererii înaintată de Vladimir Bîtcă, pe motiv, că aceasta a fost înaintată în procedură specială conform prevederilor art. 281-283 CPC, iar în cadrul examinării s-a constatat un litigiu de drept (f.d. 78, Vol. I).

Potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 martie 2013 a fost admis recursul depus de Vladimir Bîtcă prin intermediul avocatului Mihail Barbaroș, fiind casată încheierea Judecătoriei Cimișlia din 7 decembrie 2012 cu restituirea cauzei spre examinare în aceeași instanță, pe motiv că deși în cererea înaintată de Vladimir Bîtcă nu este indicat pîrîtul, instanța prin hotărârea din 29 aprilie 2011 a recunoscut dreptul de proprietate a lui Vladimir Bîtcă asupra bunului, de unde rezultă că cererea a fost examinată în procedură contencioasă și nu în procedură specială (f.d. 93-97, Vol. I).

La 24 iulie 2013, Societatea cu Răspundere Limitată „Agroholtineni” a înaintat cerere reconvențională privind declararea nulității contractului din 28 martie 2011 de vânzare-cumpărare a bunului imobil - cazangerie, din str. N. Sulac 6, satul

Porumbrei raionul Cimișlia, declararea nulității dispoziției Primarului satului Porumbrei raionul Cimișlia nr. 04-d din 28 februarie 2011 cu privire la permisiunea cotașilor de a vinde cota-parte valorică a cazangeriei.

Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia din 24 iulie 2013, a fost restituită cererea reconvențională înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „Agroholtineni” privind declararea nulității contractului din 28 martie 2011 de vânzare-cumpărare a bunului imobil - cazangerie, din str. N. Sulac 6, satul Porumbrei raionul Cimișlia, pe motiv că nu a fost respectată procedura prealabilă prevăzută de lege (f.d. 142-143, Vol. I).

Potrivit deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 octombrie 2013, a fost casată încheierea Judecătoriei Cimișlia din 24 iulie 2013 (f.d. 155-158, Vol. I).

Conform încheierii Judecătoriei Cimișlia din 22 ianuarie 2014, cererea înaintată de Vladimir Bîtcă a fost scoasă de pe rol, din motiv că litigiu ține de competența instanței de drept comun (f.d. 175-176, Vol I).

Prin deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 martie 2014 a fost casată încheierea Judecătoriei Cimișlia din 22 ianuarie 2014 cu restituirea pricinii spre rejudecare în prima instanță (f.d. 192-195, Vol. I).

La 24 iunie 2014 instanța din oficiu a pus în discuție întrebarea cu privire la determinarea pârîtului, reieșind din deciziile instanței de apel, care indică că cererea se examinează în procedura contencioasă de drept comun, însă fără a fi identificat pârîtul.

La 21 decembrie 2015 Vladimir Bîtcă a înaintat cerere de completare a acțiunii împotriva Organului Cadastral Teritorial Cimișlia, Întreprinderea de Stat „Cadastru”, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Agroholtineni” cu privire la recunoașterea dreptului proprietate și obligarea înregistrării dreptului de proprietate asupra bunului imobil (f.d. 18-19, Vol. II).

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat, că a procurat bunul imobil de menire socială cazangerie din str. N. Sulac 6 satul Porumbrei rl. Cimișlia cu suprafața de 218,5 m², amplasat pe terenul aferent cu suprafața de 0,0653 ha, fapt confirmat prin contractul de vânzare-cumpărare din 28 martie 2011.

Susține reclamantul că vânzătorii nu au careva obiecții asupra naturii, formei actului juridic și onorării obligațiilor de către cumpărător.

Astfel reclamantul Vladimir Bîtcă a depus cerere în adresa Organului Cadastral Teritorial Cimișlia privind înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil de menire socială cazangerie din str. N. Sulac 6 satul Porumbrei rl. Cimișlia cu suprafața de 218,5 m², amplasat pe terenul aferent cu suprafața de 0,0653 ha procurat în temeiul contractului de vânzare-cumpărare din 28 martie 2011.

Menționează reclamantul i-a fost refuzată cererea cu privire la înregistrarea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, pe motiv că există un litigiul în instanța de judecată, precum și în lipsa unei hotărâri de recunoaștere a dreptului de proprietate.

Solicită Vladimir Bîtcă recunoașterea dreptului de proprietate după sine asupra bunului imobil din str. N. Sulac 6 satul Porumbrei rl. Cimișlia cu suprafața de 218,5 m², amplasat pe terenul aferent cu suprafața de 0,0653 ha, procurat conform contractului de vânzare-cumpărare din 28 martie 2011 și obligarea Organului

Cadastral Teritorial Cimișlia să înregistreze după sine dreptul de proprietate asupra bunului imobil din str. N. Sulac 6 satul Porumbrei rl. Cimișlia cu suprafața de 218,5 m², amplasat pe terenul aferent cu suprafața de 0,0653 ha.

Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia din 3 februarie 2016 a fost admis în calitate de pîrît Întreprinderea de Stat „Cadastru” (f.d. 34-35, Vol. II).

Prin încheierea Judecătoriei Cimișlia din 3 februarie 2016 a fost refuzată în primire cererea reconvențională depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Agroholtineni” (f.d. 54-56, Vol. II).

Prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 18 mai 2016 acțiunea înaintată de Vladimir Bîtcă a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 76, 82-87, Vol. II).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 8 februarie 2017, a fost respins apelul declarat de Vladimir Bîtcă prin intermediul avocatului Mihail Barbaroș, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Cimișlia din 18 mai 2016 și încheierea Judecătoriei Cimișlia din 28 septembrie 2011 (f.d. 126-136, vol. II).

La 13 martie 2017, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 137, vol. II).

La 15 mai 2017, Vladimir Bîtcă prin intermediul avocatului Mihail Barbaroș a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 8 februarie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă. Suține recurentul că Societatea cu Răspundere Limitată „Agroholtineni” nu face parte din categoria persoanelor ale căror drepturi ar fi fost lezate la emiterea actului și consideră că instanța de judecată neîntemeiat a admis cererea de revizuire.

La 19 iunie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție i-a comunicat cererea de recurs Organului Cadastral Teritorial Cimișlia și Societății cu Răspundere Limitată „Agroholtineni”, informându-i că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu a fost prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Pînă la examinarea recursului Organul Cadastral Teritorial Cimișlia și Societatea cu Răspundere Limitată „Agroholtineni” nu au depus referință la cererea de recurs, prin care să-și exprime opinia referitor la recurs declarat.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Audiind raportul verbal al judecătorului raportor și verificând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Astfel, potrivit art. 430 din Codul de procedură civilă, sînt în drept să declare recurs: a) părțile și alți participanți la proces; b) martorul, expertul, specialistul, interpretul și reprezentantul, cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată ce li se cuvine.

În completare la acest articol, legislatorul a prevăzut în art. 437 alin. (3) din CPC că, în cazul cînd recursul este declarat prin reprezentant, la cererea de recurs se

anexează și documentul, legalizat în modul stabilit, care atestă împuternicirile acestuia dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.

În legătură cu dispozițiile de drept citate supra și în urma audierii raportului verbal al judecătorului raportor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. c) CPC, pentru considerentele ce succed.

Instanța subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6. (a se vedea, inter alia, Erik ØVLISEN v. Danemarca, 30 august 2006, sau Kukkonen v. Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, § 24)

În plus, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță, de dreptul de a fi audiat. (a se vedea, inter alia, Lebedinski v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32)

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că, în proceduri civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminența dreptului fără existența posibilității de acces la instanțele de judecată (a se vedea, printre altele, Golder v. the United Kingdom, hotărâre din 21 ianuarie 1975, Seria A nr. 18, p. 16-18, §§ 34 in fine și 35-36; Z and Others v. the United Kingdom [GC], nr. 29392/95, §§ 91-93, ECHR 2001-V; și Kreuz v. Poland, nr. 28249/95, § 52, ECHR 2001-VI).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, spre exemplu, Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others v. the United Kingdom, Reports 1998-IV, p. 1660, § 72).

Prin urmare, în conformitate cu art. 433 lit. c) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare. Iar, reieșind din esența art. 437 alin. (3) din CPC, în situația în care persoana abilitată cu dreptul de a declara o cerere de recurs este reprezentată de o altă persoană, este obligatoriu de a atașa un document, care confirmă împuternicirile acestuia dacă în dosar lipsește o astfel de împuternicire.

În același context, art. 75 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, prevede că procesele persoanelor juridice se susțin în instanță de judecată de către organele lor de administrare, care acționează în limitele împuternicirilor atribuite prin lege, prin alte acte normative sau prin actele lor de constituire, precum și de către alți angajați împuterniciți ai persoanei juridice, de către avocați sau avocați stagiați. Așadar, conducătorul organizației își confirmă împuternicirile prin documentele prezentate în judecată ce atestă funcția sau calitatea lui de serviciu ori, după caz, prin actele de constituire.

Ansamblul acestor norme de drept urmăresc scopul legitim al protecției intereselor legale ale persoanei reprezentate, întrucât, în conformitate cu art. 75 alin. (4) din CPC, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

Instanța de recurs reține că la 15 mai 2017 Vladimir Bîtcă a depus cerere de recurs prin intermediul avocatului Mihail Barbaroș (f.d. 139-142).

La acest capitol, potrivit mandatului din 1 ianuarie 2012, se observă că Vladimir Bîtcă, a împuternicit pe avocatul Mihail Barbaroș, cu dreptul de a exercita, în numele acestuia, în instanțele de judecată toate drepturile prevăzute de art. 80-81 CPC, drepturi depline prevăzute în procura de reprezentare (f. d. 59, Vol. I).

Conform procurii nr. 5577 din 7 aprilie 2011, valabilă pe un termen de 3 ani, Vladimir Bîtcă, a împuternicit pe avocatul Mihail Barbaroș, cu dreptul de a exercita, în numele acestuia, în instanțele de judecată toate actele procedurale în lipsa sa, cu dreptul de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a strămuta pricina la o judecată arbitrară, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau de a reduce cuantumul acestora pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a încheia tranzacții de împăcare, de a intenta acțiune reconvențională, de a primi și a ataca hotărârile judecătorești, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta titlul executoriu spre urmărire, a primi bunuri în baza hotărârii judecătorești (f.d. 7, Vol. I).

Prin urmare, instanța nu poate reține că mandatul din 1 ianuarie 2012 și procura nr. 5577, care a expirat la 7 aprilie 2014, sunt înscrisuri care i-ar permite lui Mihail Barbaroș să semneze la 15 mai 2017 cererea de recurs, întrucât nu a fost indicat expres dreptul acestuia de a contesta hotărârea judecătorească, or în conformitate cu art. 81 din CPC împuternicirea de reprezentare în judecată acordă reprezentantului dreptul de a exercita în numele reprezentatului toate actele procedurale, cu excepția dreptului de a semna cererea și de a o depune în judecată, de a recurge la arbitraj pentru soluționarea litigiului, de a renunța total sau parțial la pretențiile din acțiune, de a majora sau reduce cuantumul acestor pretenții, de a modifica temeiul sau obiectul acțiunii, de a o recunoaște, de a recurge la mediere, de a încheia tranzacții, de a intenta acțiune reconvențională, de a transmite împuterniciri unei alte persoane, de a ataca hotărârea judecătorească, de a-i schimba modul de executare, de a amâna sau eșalona executarea ei, de a prezenta un titlu executoriu spre urmărire, de a primi bunuri sau bani în temeiul hotărârii judecătorești, drept care trebuie menționat expres, sub sancțiunea nulității, în procura eliberată reprezentantului persoanei juridice sau în mandatul eliberat avocatului.

Totodată conform art. 60 alin. (2) din Lege cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, împuternicirile avocatului și ale avocatului stagiar se confirmă prin mandat.

În consecință, completul colegiului menționează că Mihail Barbaroș nu a avut dreptul de a exercita în numele lui Vladimir Bîtcă calea de atac sub formă de recurs, având în vedere faptul că în mandatul anexat la cererea de recurs nu a fost indicat dreptul acestuia de a ataca hotărârea judecătorească.

Din această perspectivă, instanța de judecată a stabilit cu certitudine că la această etapă recursul este depus de către o persoană care nu este în drept să-l declare, iar, sub sancțiunea art. 433 lit. c) din CPC, urmează a fi respins ca inadmisibil.

În baza celor constatate, Colegiul notează că există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit în situația în care recursul este depus de persoană care nu este abilitat cu acest drept în condițiile legii, iar soluția instanței nu poate fi privită, în principiu, ca o restricție asupra dreptului de acces la un tribunal.

În conformitate cu art. 440 alin.(1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele determinate supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Vladimir Bîtcă prin intermediul avocatului Mihail Barbaroș a fost înaintat de persoana care nu este în drept să-l depună, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. c) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Vladimir Bîtcă prin intermediul avocatului Mihail Barbaroș se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală